[2022] 16 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1060

ਗੰਭੀਰ ਧੋਖਾਧੜੀ ਜਾਂਚ ਦਫਤਰ ਅਤੇ ਹੋਰ

ਬਨਾਮ

ਸਹਾਰਾ ਹਾਊਸਿੰਗ ਇਨਵੈਸਟਮੈਂਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਹੋਰ

(2022 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 4299)

ਮਈ 26, 2022

[ਡਾ. ਧਨੰਜੈ ਵਾਈ ਚੰਦਰਚੂੜ ਅਤੇ ਬੇਲਾ ਐੱਮ. ਤ੍ਰਿਵੇਦੀ, ਜੇ. ਜੇ.]

ਕੰਪਨੀ ਐਕਟ, 2013: ਐਸ.ਐਸ.212 ਅਤੇ 219 – ਜਾਂਚ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ - ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ - ਬਾਡੀ ਕਾਰਪੋਰੇਟ - ਕੇਂਦਰੀ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ 31 ਅਕਤੂਬਰ 2018 ਅਤੇ 27 ਅਕਤੂਬਰ 2020 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਹਾਰਾ ਸਮੂਹ ਦੀਆਂ ਕਈ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਇਕਾਈਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਐਸਐਸ 212 ਅਤੇ 219 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਜਾਂਚ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ, ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ 'ਤੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ 31 ਅਕਤੂਬਰ 2018 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚ ਲਈ ਜਾਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਧਾਰਾ 212 (3) ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਨ; ਅਤੇ 27 ਅਕਤੂਬਰ, 2020 ਨੂੰ ਛੇ ਹੋਰ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 219 ਦੇ ਉਲਟ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਛੇ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨਾ ਤਾਂ ਸਹਾਇਕ ਕੰਪਨੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੀਆਂ ਹੋਲਡਿੰਗ ਕੰਪਨੀਆਂ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ; ਅਤੇ ਤੀਜਾ, ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਜਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਰਾਏ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ - ਨਾਰਾਜ਼, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਤੁਰੰਤ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ - ਮੁੱਦਾ ਇਸ ਗੱਲ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੋਵਾਂ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਅਮਲ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਅੰਤਰਿਮ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ - ਕਿਹਾ: ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਕੋਲ ਆਪਣੇ ਅਸਧਾਰਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਵਿਆਪਕ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ - ਕੰਪਨੀ ਐਕਟ 2013 ਵਿੱਚ ਸਮੇਂ ਦੀ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤਜਵੀਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਾਂਚ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਡਾਇਰੈਕਟਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਹੈ - ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ 27 ਅਕਤੂਬਰ 2020 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਤੱਥਾਂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸਨ ਜੋ ਧਾਰਾ 219 ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਧਾਰਾ (ਸੀ) ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਨ, ਜੋ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸੰਸਥਾ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਮੰਡਲ ਵਿੱਚ ਨਾਮਜ਼ਦ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ

ਕਿਸੇ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਜਾਂ ਕੰਪਨੀ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਕਿਸੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੀ ਹੈ - ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਧਾਰਾ 212 ਅਤੇ ਐਸ.,219 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਸੀ - ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਸਿਰਫ ਜਾਂਚ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਰਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਜਾਂਚ ਦਾ ਮਕਸਦ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਵਿਸਥਾਰਤ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦਾ ਬੋਝ ਪਾਉਣਾ ਅਣਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਜਾਂਚ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ - ਵਾਰਤਾਕਾਰੀ ਆਦੇਸ਼

ਅਪੀਲਾਂ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਅਦਾਲਤ

ਆਯੋਜਿਤ: 1.1 ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ 27 ਅਕਤੂਬਰ 2020 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਤੱਥਾਂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਜੋ ਧਾਰਾ 219 ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਧਾਰਾ (ਸੀ) ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ। ਧਾਰਾ 219 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਸੀ) ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸੰਸਥਾ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਮੰਡਲ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਨਾਮਜ਼ਦ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਕੰਪਨੀ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਕਿਸੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। 27 ਅਕਤੂਬਰ 2020 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ: "ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਕਿ ਐਸਐਫਆਈਓ ਨੇ 24 ਸਤੰਬਰ 2020 ਦੇ ਪੱਤਰ ਰਾਹੀਂ ਕੰਪਨੀ ਐਕਟ, 2013 ਦੀ ਧਾਰਾ 219 ਤਹਿਤ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਛੇ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਇਜਾਜ਼ਤ ਮੰਗੀ ਸੀ ਜੋ ਜਾਂਚ ਅਧੀਨ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ" [ਪੈਰਾ 14][1070-ਸੀ-ਈ]

1.2 ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਧਾਰਾ 212 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 219 ਅਧੀਨ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਸਿਰਫ ਜਾਂਚ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਰਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਜਾਂਚ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਵਿਸਥਾਰਤ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਦਾ ਬੋਝ ਪਾਉਣਾ ਅਣਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਤੀਜਾ ਕਾਰਨ ਜੋ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਜਾਂਚ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜੋ ਵਾਰਤਾਕਾਰੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਵਿਵਾਦਿਤ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। [ਪਾਰਸ 15, 16] [1071-ਏ-ਸੀ]

ਗੰਭੀਰ ਧੋਖਾਧੜੀ ਜਾਂਚ ਦਫਤਰ ਬਨਾਮ ਰਾਹੁਲ ਮੋਦੀ **(2019) 5 ਐਸਸੀਸੀ 266:** **[2019] 5 ਐਸਸੀਆਰ 91;** *ਨਿਹਾਰਿਕਾ ਇਨਫਰਾਸਟ੍ਰਕਚਰ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ, ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ* **2021 ਐਸਸੀਸੀ ਆਨਲਾਈਨ ਐਸਸੀ 315 - ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ**

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

[2019] 5 ਐਸਸੀਆਰ 91 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਪੈਰਾ 8

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2022 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 4299

2021 ਦੇ ਡਬਲਯੂਪੀ (ਸਿਵਲ) ਨੰਬਰ 13984 ਵਿੱਚ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 13.12.2021 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ।

ਨਾਲ

2022 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 4300

ਤੁਸ਼ਾਰ ਮਹਿਤਾ, ਐਸ.ਜੀ., ਕੇ.ਐਮ. ਨਟਰਾਜ, ਏ.ਐਸ.ਜੀ., ਕਨੂੰ ਅਗਰਵਾਲ, ਰਾਜਨ ਕੁਮਾਰ ਚੌਰਸੀਆ, ਅਰਵਿੰਦ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਰਮਾ, ਵਿਸ਼ਾਲ ਸ੍ਰੀਵਾਸਤਵ, ਐਡਵੋਕੇਟ. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਕਪਿਲ ਸਿੱਬਲ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਗੌਤਮ ਅਵਸਥੀ, ਆਯੂਸ਼ ਚੌਧਰੀ, ਨਿਜ਼ਾਮ ਪਾਸ਼ਾ, ਦੇਵਾਂਸ਼ੂ ਯਾਦਵ, ਸਮੀਰ ਪਾਂਡੇ, ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਗੌਤਮ ਤਾਲੁਕਦਾਰ, ਰਾਹੁਲ ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ, ਰਾਮ ਸਾਜਨ ਯਾਦਵ, ਵਿਜੇ ਕੁਮਾਰ, ਐਡਵ. ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

ਡਾ. ਧਨੰਜੈ ਵਾਈ ਚੰਦਰਚੂੜ, ਜੇ

1. ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

2. ਇਹ ਅਪੀਲਾਂ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ 13 ਦਸੰਬਰ 2021 ਅਤੇ 5 ਜਨਵਰੀ 2022 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੇਂਦਰੀ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ 31 ਅਕਤੂਬਰ 2018 ਅਤੇ 27 ਅਕਤੂਬਰ 2020 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ 'ਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਹਾਰਾ ਸਮੂਹ ਦੀਆਂ ਕਈ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਇਕਾਈਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੰਪਨੀ ਐਕਟ, 2013 ਦੀ ਧਾਰਾ 212 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 219 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਰਾਹੀਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ, ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ, ਪ੍ਰਮੋਟਰਾਂ, ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਕਾਰਵਾਈ ਅਤੇ ਲੁੱਕ ਆਊਟ ਨੋਟਿਸ ਸਮੇਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਵੀ ਰੋਕ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਕਰਮਚਾਰੀ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ।

3. 31 ਅਕਤੂਬਰ 2018 ਨੂੰ, ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਮੰਤਰਾਲੇ ਵਿੱਚ, ਕੰਪਨੀ ਐਕਟ 2013 ਦੀ ਧਾਰਾ 212 (1) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਏ) ਅਤੇ (ਸੀ) ਅਧੀਨ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ, ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਆਫ ਕੰਪਨੀਜ਼, ਮੁੰਬਈ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 208 ਤਹਿਤ 14 ਅਗਸਤ 2018 ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਇੱਕ ਰਾਏ ਬਣਾਈ, ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ:

(i) ਸਹਾਰਾ ਕਿਊ ਸ਼ਾਪ ਯੂਨੀਕ ਪ੍ਰੋਡਕਟਸ ਰੇਂਜ ਲਿਮਟਿਡ;

(ii) ਸਹਾਰਾ ਕਿਊ ਗੋਲਡ ਮਾਰਟ ਲਿਮਟਿਡ; ਅਤੇ

(iii) ਸਹਾਰਾ ਹਾਊਸਿੰਗ ਇਨਵੈਸਟਮੈਂਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ

4. 10 ਜਨਵਰੀ 2019 ਨੂੰ, ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ ਗੰਭੀਰ ਧੋਖਾਧੜੀ ਜਾਂਚ ਦਫਤਰ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੰਚਾਰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕੀਤਾ 1 ਜਾਂਚ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਲਈ ਸਮਾਂ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ. 27 ਅਕਤੂਬਰ 2020 ਨੂੰ, ਐਸਐਫਆਈਓ ਦੁਆਰਾ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੰਚਾਰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 219 ਦੇ ਤਹਿਤ ਛੇ ਹੋਰ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਮੰਗੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ:

"(i) ਐਂਬੀ ਵੈਲੀ ਲਿਮਟਿਡ;

(ii) ਕਿੰਗ ਅੰਬੇ ਸਿਟੀ ਡਿਵੈਲਪਰਜ਼ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ;

(iii) ਸਹਾਰਾ ਇੰਡੀਆ ਕਮਰਸ਼ੀਅਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ;

(iv) ਸਹਾਰਾ ਪ੍ਰਾਈਮ ਸਿਟੀ ਲਿਮਟਿਡ;

(v) ਸਹਾਰਾ ਇੰਡੀਆ ਫਾਈਨੈਂਸ਼ੀਅਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ; ਅਤੇ

(vi) ਸਹਾਰਾ ਇੰਡੀਆ ਰੀਅਲ ਅਸਟੇਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ

5. 31 ਅਕਤੂਬਰ 2018 ਅਤੇ 27 ਅਕਤੂਬਰ 2020 ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇੱਕ ਚੁਣੌਤੀ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

6. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਅਮਲ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਰੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਚੁੱਕੇ ਗਏ ਕਦਮਾਂ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਦੇ ਤਿੰਨ ਕਾਰਨ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਹਨ ਕਿ ਜਾਂਚ 'ਤੇ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ 'ਚ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ:

(i) ਕੰਪਨੀ ਐਕਟ, 2013 ਦੀ ਧਾਰਾ 212 (3) ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

---

[1] "ਐਸਐਫਆਈਓ"

ਇੱਕ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਿਸੇ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ, ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, 31 ਅਕਤੂਬਰ 2018 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਸੀ;

(ii) 27 ਅਕਤੂਬਰ, 2020 ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਜੋ ਛੇ ਹੋਰ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 219 ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਛੇ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨਾ ਤਾਂ ਸਹਾਇਕ ਕੰਪਨੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਤਿੰਨਾਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੀਆਂ ਹੋਲਡਿੰਗ ਕੰਪਨੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਜਾਂਚ ਅਧੀਨ ਪਿਛਲੀਆਂ ਤਿੰਨ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ; ਅਤੇ

(iii) 31 ਅਕਤੂਬਰ 2018 ਅਤੇ 27 ਅਕਤੂਬਰ 2020 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਉਹ ਕਾਰਨ ਜਾਂ ਹਾਲਾਤ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਸਮੇਂ ਰਾਏ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੋਣਾ ਪਿਆ।

7. ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਹੈ।

8. ਸਾਲਿਸਿਟਰ ਜਨਰਲ ਤੁਸ਼ਾਰ ਮਹਿਤਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਾਰਤਾਕਾਰੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਜਾਂਚ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਕੋਲ ਜੋ ਤਿੰਨ ਕਾਰਨ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਹਰੇਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ ਜਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਸਮੱਗਰੀ ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ 31 ਅਕਤੂਬਰ 2018 ਅਤੇ 27 ਅਕਤੂਬਰ 2020 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ:

(i) ਕੰਪਨੀ ਐਕਟ 2013 ਦੀ ਧਾਰਾ 212 (3) ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਧੋਖਾਧੜੀ ਜਾਂਚ ਦਫਤਰ ਬਨਾਮ ਰਾਹੁਲ ਮੋਦੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ;

(ii) 27 ਅਕਤੂਬਰ 2020 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਜਾਂਚ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਛੇ ਕੰਪਨੀਆਂ 31 ਅਕਤੂਬਰ 2018 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਪਿਛਲੀਆਂ ਤਿੰਨ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੀਆਂ ਨਾ ਤਾਂ ਸਹਾਇਕ ਕੰਪਨੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਹੋਲਡਿੰਗ ਕੰਪਨੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਇੱਕੋ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ

---

[2] (2019) 5 ਐਸਸੀਸੀ 256 ("ਐਸਐਫਆਈਓ ਬਨਾਮ ਰਾਹੁਲ ਮੋਦੀ")

ਧਾਰਾ 219 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ (ਏ) ਅਤੇ (ਬੀ) ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਧਾਰਾ (ਸੀ) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ 27 ਅਕਤੂਬਰ 2020 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ; ਅਤੇ

(iii) ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੋਵੇਂ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਅਣਉਚਿਤ ਉਸਾਰੀ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਜਾਂਚ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਸਮੇਂ, ਵਿਸਥਾਰਤ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਾਂਚ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਸਮੁੱਚਤਾ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਹੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆਵੇਗੀ।

9. ਉਪਰੋਕਤ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ, ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਕਪਿਲ ਸਿੱਬਲ ਨੇ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਐਸਐਫਆਈਓ ਬਨਾਮ ਰਾਹੁਲ ਮੋਦੀ (ਸੁਪਰਾ) ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 212 (3) ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਡਾਇਰੈਕਟਰੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਕਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮੁੱਦੇ ਉੱਠਣਗੇ। ਸ੍ਰੀ ਸਿੱਬਲ ਨੇ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂ ਤਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ 'ਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁੱਦਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ:

(i) ਸਹਾਰਾ ਹਾਊਸਿੰਗ ਇਨਵੈਸਟਮੈਂਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ ਨੇ 2012 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਸੇਬੀ ਕੋਲ 24,000 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਈ ਹੈ;

(ii) ਧਾਰਾ 212 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 219 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਕੰਪਨੀ ਐਕਟ, 2013 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲੈਣ-ਦੇਣ 2010-2011 ਦੀ ਮਿਆਦ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਲਈ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ;

(iii) ਹਾਲਾਂਕਿ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਵਿਸਥਾਰ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵਾਧਾ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸਿਰਫ ਸਹਾਰਾ ਕਿਊ ਸ਼ਾਪ ਯੂਨੀਕ ਪ੍ਰੋਡਕਟਸ ਰੇਂਜ ਲਿਮਟਿਡ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ; ਅਤੇ

(iv) ਧਾਰਾ 219 (ਸੀ) ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ 27 ਅਕਤੂਬਰ 2020 ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਨਾਮਜ਼ਦ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਬੋਰਡ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜਾਂ ਜੋ ਧਾਰਾ 219 (ਸੀ) ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੰਪਨੀ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੀ ਹੈ।

10. ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਸੀਂ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦੀ ਵਿਆਪਕ ਲਾਈਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰ ਦੇਵਾਂਗੇ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅੰਤਮ ਫੈਸਲਾ ਦੇਣਾ ਉਚਿਤ ਜਾਂ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹਨ।

11. ਮੌਜੂਦਾ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੰਕੀਰਣ ਮੁੱਦਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ 31 ਅਕਤੂਬਰ 2018 ਅਤੇ 27 ਅਕਤੂਬਰ 2020 ਦੇ ਦੋ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਮਲ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ ਅਤੇ ਲੁੱਕ ਆਊਟ ਸਰਕੂਲਰ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਸਮੇਤ ਬਾਅਦ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਅੰਤਰਿਮ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਕੋਲ ਆਪਣੇ ਅਸਧਾਰਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਵਿਆਪਕ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ। ਮੁੱਦਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗੈਰ-ਸਾਧਾਰਨ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਵਾਰਤਾਕਾਰੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ।

12. ਧਾਰਾ 212 (3) ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਕੋਲ ਜੋ ਪਹਿਲਾ ਕਾਰਨ ਹੈ, ਉਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦੋ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਐਸਐਫਆਈਓ ਬਨਾਮ ਰਾਹੁਲ ਮੋਦੀ (ਸੁਪਰਾ) ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 212 (3) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸਮੇਂ ਦੀ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤਜਵੀਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਾਂਚ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਡਾਇਰੈਕਟਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 31 ਅਤੇ 34 ਹਵਾਲੇ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ:

31. 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 212 (3) ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਮਿਆਦ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਜਿਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਰਿਪੋਰਟ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਪ-ਧਾਰਾ (12) ਦੇ ਤਹਿਤ ਜੋ "ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ" ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਿਆਦ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ ਉਪ-ਧਾਰਾ (12) ਤਹਿਤ ਅਜਿਹੀ ਰਿਪੋਰਟ ਜਾਂਚ ਪੂਰੀ ਹੋਣ 'ਤੇ ਸੌਂਪੀ ਜਾਣੀ ਹੈ।

ਜਾਂਚ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਮਿਆਦ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਮ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਕੋਈ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਮਿਆਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ. ਜੇ ਜਾਂਚ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਜਾਰੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 167 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਅਧਿਕਾਰ ਆ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਇਹ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਜਾਂਚ ਕਿਸੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।

34. ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਜੇ ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਜਾਂ ਮਾੜੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਡਾਇਰੈਕਟਰੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਉਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਵਾਪਰਦਾ ਹੈ. ਇੱਥੇ ਤਿੰਨ ਬੁਨਿਆਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਹਨ ਜੋ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਹਨ:

1. 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 212 (2) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜਾਂਚ ਦਾ ਸੰਪੂਰਨ ਤਬਾਦਲਾ ਐਸਐਫਆਈਓ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਤਬਾਦਲੇ 'ਤੇ ਸਾਰੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਨੂੰ ਹਰੇਕ ਹੋਰ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਦੁਆਰਾ ਐਸਐਫਆਈਓ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

2. ਜਾਂਚ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਲਈ, ਧਾਰਾ 212 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (12) ਕਿਸੇ ਮਿਆਦ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ।

3. ਧਾਰਾ 212 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (11) ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਮਿਲਣ 'ਤੇ ਅੰਤਰਿਮ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 212 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਅਧੀਨ ਐਸਐਫਆਈਓ ਦੁਆਰਾ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਮਿਆਦ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈ

ਜਾਂਚ ਦੀ ਮਿਆਦ ਅਤੇ ਉਸ ਮਿਆਦ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ 'ਤੇ ਐਸਐਫਆਈਓ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਫਤਵਾ ਖਤਮ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਇਸ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਕੁਝ ਨਤੀਜਿਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਅਸਲ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀਆਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 212 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਤਹਿਤ ਸਾਰਾ ਰਿਕਾਰਡ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਕਿਸੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸ਼ਰਤ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਵਿਆਖਿਆ ਕਿ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ, ਐਸਐਫਆਈਓ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਫਤਵਾ ਖਤਮ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਹਿੰਸਾ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣੇਗਾ। ਜੇ ਅਜਿਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ 212 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜਾਂਚ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਨਾਲ ਅਸਲ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀਆਂ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਤੋਂ ਵਾਂਝੀਆਂ ਹੋ ਜਾਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਨਾਲ ਐਸਐਫਆਈਓ ਵੀ ਸ਼ਕਤੀਹੀਣ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਇੱਕ ਬੇਤੁਕੀ ਸਥਿਤੀ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਗੰਭੀਰ ਧੋਖਾਧੜੀ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰਹੇਗੀ। ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਇਕੋ ਇਕ ਉਸਾਰੀ ਜੋ ਸੰਭਵ ਹੈ, ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 212 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਤਹਿਤ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਰਿਪੋਰਟ ਸੌਂਪਣ ਦੀ ਮਿਆਦ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਡਾਇਰੈਕਟਰੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ, ਐਸਐਫਆਈਓ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਫਤਵਾ ਅਤੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਕੋ ਇਕ ਤਰਕਸੰਗਤ ਅੰਤ ਜਾਂਚ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਧਾਰਾ 212 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (12) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅੰਤਮ ਰਿਪੋਰਟ ਜਾਂ "ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ" ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਤੁਰੰਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਹੁਕਮ 19-9-2018 ਨੂੰ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਐਸਐਫਆਈਓ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤਹਿਤ 10-12-2018 ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ 14-12-2018 ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਰ ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਿੰਦੂ ਦੇ ਨਾਲ ਹੈ

ਕਿਉਂਕਿ ਅਸਲ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਅਨੁਸਾਰ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਅਧੀਨ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ।

13. ਦੂਜਾ ਕਾਰਨ ਜੋ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਉਹ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਛੇ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ 27 ਅਕਤੂਬਰ 2020 ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਉਹ 31 ਅਕਤੂਬਰ 2018 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਤਿੰਨ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੀਆਂ ਨਾ ਤਾਂ ਸਹਾਇਕ ਕੰਪਨੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਹੋਲਡਿੰਗ ਕੰਪਨੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਸਮਾਨਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 219 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ (ਏ) ਅਤੇ (ਬੀ) ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਸੈਕਸ਼ਨ 219 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

"ਸਬੰਧਤ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ, ਆਦਿ-
ਜੇ ਕਿਸੇ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਧਾਰਾ 210 ਜਾਂ ਧਾਰਾ 212 ਜਾਂ ਧਾਰਾ 213 ਤਹਿਤ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਜਾਂਚ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਵੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਦਾ ਹੈ-

(ਏ) ਕੋਈ ਹੋਰ ਸੰਸਥਾ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਸਹਾਇਕ ਕੰਪਨੀ ਜਾਂ ਹੋਲਡਿੰਗ ਕੰਪਨੀ, ਜਾਂ ਇਸਦੀ ਹੋਲਡਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਸਹਾਇਕ ਕੰਪਨੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਰਹੀ ਹੈ;

(ਬੀ) ਕੋਈ ਹੋਰ ਸੰਸਥਾ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਜਿਸ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਬੰਧਿਤ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਜਾਂ ਮੈਨੇਜਰ ਵਜੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਜਾਂ ਮੈਨੇਜਰ ਹੈ;

(ਸੀ) ਕੋਈ ਹੋਰ ਸੰਸਥਾ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਜਿਸ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਮੰਡਲ ਵਿੱਚ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਨਾਮਜ਼ਦ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਕੰਪਨੀ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਕਿਸੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੀ ਹੈ; ਜਾਂ

(ਡੀ) ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਬੰਧਿਤ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਜਾਂ ਮੈਨੇਜਰ ਜਾਂ ਕਰਮਚਾਰੀ ਰਿਹਾ ਹੈ,

ਉਹ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਅਗਾਊਂ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਦੂਜੀ ਸੰਸਥਾ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਜਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਜਾਂ ਮੈਨੇਜਰ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਰਿਪੋਰਟ ਕਰੇਗਾ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਸਮਝਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਉਸ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਨ ਜਿਸ ਲਈ ਉਸਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

14. ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ 27 ਅਕਤੂਬਰ 2020 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਤੱਥਾਂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਜੋ ਧਾਰਾ 219 ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਧਾਰਾ (ਸੀ) ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ। ਧਾਰਾ 219 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਸੀ) ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸੰਸਥਾ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਮੰਡਲ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਨਾਮਜ਼ਦ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਕੰਪਨੀ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਕਿਸੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। 27 ਅਕਤੂਬਰ 2020 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਪੀਲ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ:

ਐਸਐਫਆਈਓ ਨੇ 24 ਸਤੰਬਰ 2020 ਨੂੰ ਲਿਖੇ ਪੱਤਰ ਰਾਹੀਂ ਕੰਪਨੀ ਐਕਟ, 2013 ਦੀ ਧਾਰਾ 219 ਤਹਿਤ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਛੇ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਮੰਗੀ ਸੀ।

[...]

ਇਸ ਲਈ ਹੁਣ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 212 (1) (ਸੀ) ਦੇ ਨਾਲ ਧਾਰਾ 219 ਅਧੀਨ ਮਿਲੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਕ ਰਾਏ ਬਣਾਈ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਕੰਪਨੀਆਂ/ਇਕਾਈਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਇਸ ਲਈ ਉਪਰੋਕਤ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਗੱਲਬਾਤ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਜਾਂਚ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ।

15. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨਿਹਾਰਿਕਾ ਇਨਫਰਾਸਟ੍ਰਕਚਰ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ [3] ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਵਿਰੁੱਧ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ

[3] 2021 ਐਸਸੀਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਐਸਸੀ 315

ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਕਦਮ ਨਾ ਚੁੱਕਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਆ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਧਾਰਾ 212 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 219 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਸਿਰਫ ਜਾਂਚ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਰਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਜਾਂਚ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਵਿਸਥਾਰਤ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਦਾ ਬੋਝ ਪਾਉਣਾ ਅਣਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਤੀਜਾ ਕਾਰਨ ਜੋ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹੈ।

16. ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਜਾਂਚ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣਾ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨਾ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜੋ ਵਾਰਤਾਕਾਰੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਵਿਵਾਦਿਤ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

17. ਅਸੀਂ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਅਪੀਲਾਂ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 13 ਦਸੰਬਰ 2021 ਅਤੇ 5 ਜਨਵਰੀ 2022 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

18. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਿਉਂਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਲੰਬਿਤ ਹਨ, ਅਸੀਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਾਰਨ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹਨ ਕਿ ਕੀ ਅੰਤਰਿਮ ਹੁਕਮ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਜੋ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹਨ।

19. ਅਸੀਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰੇ ਅਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਗਰਮੀਆਂ ਦੀਆਂ ਛੁੱਟੀਆਂ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ 'ਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਦੁਬਾਰਾ ਖੁੱਲ੍ਹਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੇ।

20. ਬਕਾਇਆ ਅਰਜ਼ੀਆਂ, ਜੇ ਕੋਈ ਹਨ, ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਦੇਵਿਕਾ ਗੁਜਰਾਲ ਅਤੇ ਅਮਰੇਂਦਰ ਕੁਮਾਰ ਅਪੀਲਾਂ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।
(ਸਹਾਇਤਾ: ਪੂਜਾ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਐਲਸੀਆਰਏ)

ਬੇਦਾਅਵਾ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ/ਨਿਆਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ/ ਨਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ।

Yadwinder Singh
Enrl. No. P/956/2016